

ผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้

ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน

Effects of a Self-efficacy Promoting Program on Research Utilization among Professional Nurses in Community Hospitals

อาชีวะ วายีโก^{1*}, ชุติวรรณ ปุรินทรภิบาล¹, ศศิธร ลายเมฆ¹

Arsiya Wayikor^{1*}, Shutiwan Purinthrapibal¹, Sasithorn Laimek¹

(Received: April 19, 2025; Revised: June 9, 2025; Accepted: June 12, 2025)

บทคัดย่อขยาย

ความเป็นมาและวัตถุประสงค์ การนำผลการวิจัยไปใช้เป็นสมรรถนะหนึ่งที่สำคัญสำหรับพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน การวิจัยกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน

วิธีการวิจัย กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 60 คน จากโรงพยาบาลชุมชน 2 แห่ง ในสังกัดสำนักงานสาธารณสุขยะลา แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คน และกลุ่มควบคุม 30 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน ที่ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน มีค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา 0.80 และเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปและแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถตนเองของพยาบาลมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.88 และค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอนุมาน ได้แก่ สถิติทีอิสระและสถิติทีคู่

¹สาขาวิชาการบริหารทางการพยาบาล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

¹Program in Nursing Administration, Prince of Songkla University, Hatyai Campus

*Corresponding author: wayeekoasiyah@gmail.com

ผลการวิจัย พบว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ ($M = 4.26$, $S.D. = 0.30$) สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรมฯ ($M = 2.73$, $S.D. = 0.46$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ของกลุ่มทดลองหลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ ($M = 4.26$, $S.D. = 0.30$) สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($M = 2.92$, $S.D. = 0.41$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและข้อเสนอแนะ ผลการวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าโปรแกรมฯนี้สามารถนำไปส่งเสริมให้พยาบาลในโรงพยาบาลชุมชนนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการพยาบาล

คำสำคัญ: โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถ, นำผลการวิจัยไปใช้, โรงพยาบาลชุมชน

Extended Abstract

Background and Objectives Research utilization is a necessary competency for professional nurses in community hospitals. This quasi-experimental research aimed to study the effects of a self-efficacy promoting program on research utilization among professional nurses in community hospitals.

Methods The sample group consisted of 60 professional nurses from two community hospitals under the Yala Provincial Public Health Office, divided into an experimental group of 30 people and a control group of 30 people, selected through purposive sampling. The instruments used in the experiment included the self-efficacy promoting program on research utilization among professional nurses in community hospitals, which was content-validated by 3 experts, and data collection tools consisting of a general information questionnaire and a self-efficacy questionnaire for nurses, with content validity indices of 0.80 and 0.88, respectively, and reliability. Part 2 had a Cronbach's alpha coefficient of 0.92. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation, and inferential statistics, including independent t-tests and paired t-tests.

Results The research results found that after participating in the program, the experimental group had an average score of self-efficacy on research utilization ($M = 4.26$, $S.D. = 0.30$) higher than before receiving the program ($M = 2.73$, $S.D. = 0.46$), which was significant at the .05 level. After participating in the program, the experimental group's average self-efficacy score on research

utilization ($M = 4.26$, $S.D. = 0.30$) was significantly higher than the control group's score ($M = 2.92$, $S.D. = 0.41$) at the 0.05 level.

Conclusion and Recommendation This research results indicates that this program can be promoted to encourage nurses in community hospitals to utilize research in nursing development.

Keywords: Self-efficacy promoting program, Research utilization, Community hospital

บทนำ

การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องให้ความสำคัญโดยเฉพาะในสาขาการแพทย์และสาธารณสุข ซึ่งความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ได้ทำให้การดูแลสุขภาพมีความซับซ้อนและท้าทายมากยิ่งขึ้น (International Health Policy Program [IHPP], 2022) การดูแลผู้ป่วยในบริบทเช่นนี้จำเป็นต้องอาศัยหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-Based Practice) เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพและปลอดภัยในการพยาบาล (Khammatit, 2021) ดังนั้นการนำผลการวิจัยมาใช้ จึงกลายเป็นภารกิจสำคัญของพยาบาลวิชาชีพสอดคล้องกับสมรรถนะกลางที่ 5 ของพยาบาลวิชาชีพด้านวิชาการและวิจัย เป็นตัวชี้วัดการประเมินและพัฒนาคุณภาพบริการทางการพยาบาล โดยกำหนดให้พยาบาลวิชาชีพนำงานวิจัยมาแลกเปลี่ยนสู่การประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลได้อย่างถูกต้องทั้งระดับบุคคล ครอบครัว และชุมชน (Thailand Nursing and Midwifery Council, 2019)

จากการศึกษาบทบาทของพยาบาลโรงพยาบาลชุมชนยุค 4.0 โดยใช้เทคนิคเดลฟาย พบว่าบทบาทสำคัญหนึ่งนั้นคือการนำหลักฐานเชิงประจักษ์ไปใช้ในการปฏิบัติงานพยาบาล และยังพบว่าการใช้ผลการวิจัยในการดูแลผู้ป่วยเป็นสิ่งสำคัญ ช่วยลดภาวะแทรกซ้อนและส่งผลให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการบริการอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องในองค์กร (Junhom & Wivatvanit, 2018; Tamrongkanchana & Srinon, 2022) อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนงานวิจัยทางการพยาบาลพบว่าร้อยละ 80 ของงานวิจัยมักพบในมหาวิทยาลัย ขณะที่งานวิจัยจากโรงพยาบาลและสถานบริการสุขภาพของรัฐมีปริมาณน้อยและระดับปฐมภูมิในภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท (Khongkamnoet et al., 2010) แม้ว่าพยาบาลจะเล็งเห็นถึงความสำคัญของการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาล แต่พบการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงพยาบาลชุมชนน้อย (Khammatit, 2021) การศึกษาพบว่าอุปสรรคในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาล ในกลุ่มที่มีความตระหนักและต้องการใช้ผลการวิจัยในการปฏิบัติงานนั้น มีทักษะไม่เพียงพอในการสืบค้นงานวิจัย ทำความเข้าใจระเบียบวิธีวิจัย อ่านรายงานวิจัย ประเมินคุณค่างานวิจัย และการนำมาใช้ในการปฏิบัติงานส่งผลให้พยาบาลไม่มีความมั่นใจที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ (Kettathane

et al., 2023) สำหรับผู้ที่ไม่เคยนำผลการวิจัยมาใช้มองว่าเป็นเรื่องยากและยังพบอุปสรรคจากการขาดโอกาสในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้ร่วมงานที่มีความรู้ด้านการวิจัย รวมถึงขาดระบบพี่เลี้ยงที่สามารถให้คำแนะนำในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงาน (Wongklaew & Sapasamai, 2023) วิธีการหนึ่งที่จะช่วยเอาชนะอุปสรรคในการนำผลการวิจัยมาปฏิบัติการพยาบาลดังกล่าวข้างต้นคือพยาบาลต้องมีความรู้ความเข้าใจในขั้นตอนการนำผลการวิจัยไปใช้ดูแลผู้ป่วย (Fongkham, 2016) ผู้บริหารทางการพยาบาลควรสนับสนุนพยาบาลให้มีการใช้ผลการวิจัยสู่การปฏิบัติการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน (Wongsuvansiri, et al., 2021; Sumlee & Rungtiwa, 2023) ถึงแม้ปัจจุบันมีการส่งเสริมการใช้ผลการวิจัยและนำไปสู่ปฏิบัติการพยาบาลมากขึ้น โดยเฉพาะการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการพยาบาลให้ผู้เข้าร่วมอบรมลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทุกขั้นตอนภายใต้การแนะนำของพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์ด้านวิจัย มีผลให้พยาบาลสามารถปฏิบัติการพยาบาลดีขึ้น (Phromphriang et al., 2009; Khangrang & Phakphorn, 2017) ในบริบทโรงพยาบาลชุมชนที่บุคลากรมีประสบการณ์ทางวิชาการไม่มากนัก จบการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีน้อย จึงเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากสำหรับพยาบาล ส่งผลทำให้ไม่มีความมั่นใจที่จะนำไปใช้และยังไม่พบงานวิจัยที่พัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการนำผลการวิจัยไปใช้สำหรับบริบทโรงพยาบาลชุมชน ในขณะที่ผลการวิจัยข้างต้นยืนยันผลแล้วว่าการพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาลหรือการดูแลผู้ป่วยที่ค่อนข้างซับซ้อนจำเป็นต้องใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ร่วมด้วย ดังนั้นการส่งเสริมความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพ โดยเฉพาะในบริบทของโรงพยาบาลชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้พยาบาลสามารถปรับตัวและพัฒนาการดูแลผู้ป่วยบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของระบบสุขภาพในปัจจุบันได้

สถานการณ์การนำผลการวิจัยไปใช้ในการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน เช่น ในพื้นที่จังหวัดที่ศึกษา พบว่าในช่วงปี 2562 - 2566 ยังไม่ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ โดยมีสาเหตุสำคัญมาจากจำนวนพยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรีมีน้อย ทำให้ขาดพี่เลี้ยงหรือผู้เชี่ยวชาญในการแนะนำการประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยรวมถึงส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์และความรู้ด้านการวิจัย ส่งผลต่อความมั่นใจในการนำผลงานวิจัยมาใช้จริงในการปฏิบัติ ดังนั้น จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการส่งเสริมการใช้ผลงานวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการพยาบาลให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ฝ่ายการพยาบาล ปี 2567 - 2571 ซึ่งตั้งเป้าหมายให้พยาบาลสามารถใช้ผลงานวิจัยได้อย่างเป็นรูปธรรมร้อยละ 80

จากการทบทวนการนำผลการวิจัยไปใช้ตามกรอบแนวคิดของ Stetler (2001) เป็นรูปแบบขั้นตอนที่เป็นระบบชัดเจนถูกออกแบบมาเพื่อช่วยให้พยาบาลวิชาชีพสามารถนำผลการวิจัยมาประยุกต์ใช้ในทางปฏิบัติได้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรมากหรือน้อย เน้นการใช้วิจัยในระดับบุคคล ส่งเสริมการคิดเชิงวิพากษ์ และการตัดสินใจแบบมีหลักฐาน เพื่อต่อการแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ภายในทีม มีขั้นตอนการนำไปใช้ที่ชัดเจน 5 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นตอนการเตรียมความพร้อม ขั้นตอนการประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐาน ขั้นตอนการประเมินเปรียบเทียบและตัดสินใจ ขั้นตอนการแปลผลการนำไปใช้ และขั้นตอนประเมินผล โดยมีการประยุกต์ใช้โมเดลนี้ในหลายบริบท เช่น ลดอาการคลื่นไส้ อาเจียนในผู้ป่วยมะเร็ง หรือใช้พัฒนารูปแบบการประชุมปรึกษาทางการพยาบาลในโรงพยาบาลชุมชน (Phongsiri, 2016; Pitichokphokin et al., 2019) แต่อย่างไรก็ตามกระบวนการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์สำหรับพยาบาลยังต้องใช้ทักษะ ความรู้ และที่สำคัญคือแรงจูงใจเพื่อให้มั่นใจที่จะปฏิบัติได้

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ความสามารถของตนเองหรือสมรรถนะแห่งตน (Self-Efficacy) ของ Bandura (1977) จะส่งเสริมความมั่นใจแก่บุคลากร และเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดพฤติกรรมที่บุคคลคิดว่ายากสู่ความสำเร็จได้ โดยอาศัยแหล่งที่สนับสนุนการเรียนรู้ได้จาก 4 แหล่ง ประกอบด้วย ความสำเร็จที่เคยทำได้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ผ่านแบบอย่าง การโน้มน้าวจากผู้อื่นและการเตรียมพร้อมสภาวะด้านร่างกายและอารมณ์ พบการศึกษาที่ออกแบบกิจกรรมสนับสนุนแหล่งเรียนรู้ ทำให้เกิดผลสำเร็จ เช่น โปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้สมรรถนะแห่งตนต่อการออกกำลังกายแบบบอดีเวทในพนักงานโรงพยาบาลสัตว์เล็ก จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดโปรแกรมประกอบด้วย 4 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและประโยชน์ของการออกกำลังกายพร้อมใช้คำพูดชักจูง ประเมินความพร้อมทางร่างกายและจิตใจก่อนเริ่ม กิจกรรมที่ 2 สาธิตท่าบอดีเวท อภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับความคาดหวังผลลัพธ์ เขียนคำมั่นสัญญา และมอบโปสเตอร์ให้กลับไปฝึกที่บ้าน กิจกรรมที่ 3 วิดีโอคอลออกกำลังกายร่วมกัน กิจกรรมที่ 4 ทบทวนความรู้ ใช้คำพูดชักจูงเสริมสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจัดกิจกรรมออกกำลังกายเป็นกลุ่มเพื่อเสริมความมั่นใจ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมออกกำลังกายหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนเข้าร่วม และสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Soonboonnak et al., 2023) โปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนด้านความปลอดภัยต่อการปฏิบัติงานของหัวหน้าเวรหอผู้ป่วยในโรงพยาบาลเอกชน การดำเนินโปรแกรม 4 สัปดาห์ ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การบรรยายให้ความรู้โดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญจากโรงพยาบาล กิจกรรมที่ 2 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ กิจกรรมที่ 3 การเรียนรู้จากต้นแบบที่ประสบความสำเร็จและให้คำปรึกษา ชื่นชม และมอบรางวัล กิจกรรมที่ 4 การส่งเสริมจิตใจและความพร้อมในการเผชิญ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ย ของการปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยหลังเข้าร่วมโปรแกรมอยู่ในระดับสูง (Thaiyim et al., 2021) โปรแกรมส่งเสริมการเรียนรู้สมรรถนะแห่งตนสำหรับนิสิตพยาบาลต่อความรู้เกี่ยวกับบุหรีและการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมเลิกบุหรีโดยจัดกิจกรรมเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ประกอบด้วย 6 กิจกรรม ได้แก่ สัปดาห์ที่ 1 บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของบุหรีและเสริมแรงจูงใจในการเลิกบุหรี สัปดาห์

ที่ 2 ส่งเสริมความเชื่อในความสามารถของนิสิตในการช่วยส่งเสริมการเลิกบุหรี่ สัปดาห์ที่ 3 ฝึกทักษะการณรงค์และให้คำแนะนำการเลิกบุหรี่ สัปดาห์ที่ 4 ฝึกทักษะการค้นหาผู้สูบบุหรี่และการช่วยเหลือในการเลิก กิจกรรมที่ 5 แลกเปลี่ยนประสบการณ์จากการเข้าร่วมโครงการ กิจกรรมที่ 6 สรุป ทบทวนสะท้อนคิด และประเมินผล พบว่าหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยของความรู้และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการเลิกบุหรี่มากกว่าก่อนการทดลองและมากกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Wongpanarak & Wongpiriyayotha, 2022) จะเห็นได้ว่า ถ้าหากบุคคลได้รับการส่งเสริมให้มีการรับรู้ความสามารถของตนเองจะทำให้ได้เรียนรู้แลกเปลี่ยนความเห็นทำให้ สิ่งที่เราศึกษาหรือไม่เคยทำมาก่อนทำสำเร็จเป็นรูปธรรมเกิดความมั่นใจและเขาจะแสดงซึ่งพฤติกรรมนั้นให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดได้ในที่สุด

ผู้วิจัยจึงพัฒนาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน โดยประยุกต์กรอบแนวคิดการนำผลการวิจัยไปใช้ของ Stetler (2001) และแนวคิดการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองของ Bandura (1977) ให้เหมาะสมกับบริบทโรงพยาบาลชุมชน โดยได้รับความร่วมมือจากพยาบาลต้นแบบในโรงพยาบาลชุมชนบริบทคล้ายกัน มาสร้างแรงบันดาลใจ ให้ความรู้และฝึกทักษะจากโจทย์สถานการณ์จริงของโรงพยาบาลชุมชน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะช่วยพัฒนาองค์ความรู้และนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการยกระดับคุณภาพการดูแลสุขภาพผู้ป่วยในโรงพยาบาลชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มทดลองในการนำผลการวิจัยไปใช้ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม
2. เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในการนำผลการวิจัยไปใช้ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม

สมมุติฐานการวิจัย

1. พยาบาลวิชาชีพที่เข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้มีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้สูงกว่าก่อนได้รับโปรแกรม
2. ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรม พยาบาลวิชาชีพที่เข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้กับกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ประยุกต์การใช้ขั้นตอนของการนำผลการวิจัยไปใช้ตามกรอบแนวคิดการนำผลการวิจัยไปใช้ (Research Utilization) ของ Stetler (2001) และแนวคิดส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy) ของ Bandura (1977) ผู้วิจัยได้ประยุกต์ในการดำเนินโปรแกรมเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ 4 สัปดาห์ ประกอบด้วย 1) การประเมินสภาพและตั้งคำถามระบุปัญหาในงาน 2) การค้นหาหลักฐานการวิจัย 3) การเปรียบเทียบและการประเมินผลคุณภาพของงานวิจัยเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหา และ 4) การตัดสินใจประยุกต์และประเมินผลนำผลการวิจัยไปใช้ ดังกรอบแนวคิดการวิจัยที่แสดง (Figure 1)

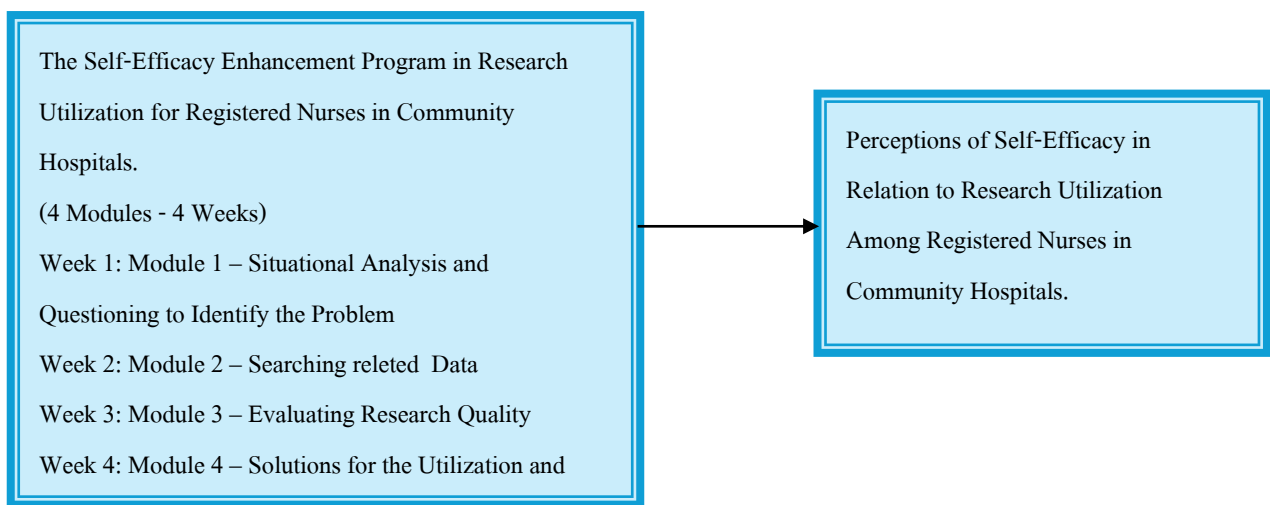

Figure1 Conceptual framework

วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานโรงพยาบาลชุมชน

กลุ่มตัวอย่าง คือ พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานโรงพยาบาลชุมชนสองแห่ง สังกัดสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 30 คนและกลุ่มควบคุม 30 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) กำหนดให้พยาบาลของโรงพยาบาลหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองและกำหนดให้พยาบาลของอีกโรงพยาบาลหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายและเลือกกลุ่มตัวอย่างตามลำดับการสมัคร 1 - 30 แรกของโรงพยาบาลกลุ่มทดลองและของกลุ่มควบคุม เนื่องจากยังไม่มีการศึกษาและงานวิจัยที่คล้ายคลึงกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้โปรแกรม G*Power โดยกำหนดพารามิเตอร์สำหรับการทดสอบสมมติฐานแบบสองทาง (Two-

tailed test) ที่ระดับอำนาจการทดสอบ (Power) เท่ากับ 0.80 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และขนาดของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Effect size) เท่ากับ 0.8 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 26 คน เพื่อป้องกันการสูญหายหรือถอนตัวของกลุ่มตัวอย่าง (Drop-out) ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มละ 30 คน รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 60 คน เพื่อควบคุมความแปรปรวนของตัวแปร ผู้วิจัยใช้วิธีจับคู่แบบ matched - pair โดยจับคู่พยาบาลจากกลุ่มทดลองและควบคุมทีละคู่ เช่น กลุ่มควบคุมคนที่ 1 กับกลุ่มทดลองคนที่ 1 ให้ใกล้เคียงกันด้านอายุการทำงาน เนื่องจากระยะเวลาปฏิบัติงานสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตและการทำงานของพยาบาล (Sirisittnarawat et al., 2020) ด้านระดับการศึกษาส่งผลต่อความสามารถในการเรียนรู้และสัมพันธ์บวกกับทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 (Kuntakalung et al., 2022) ส่วนลักษณะหน่วยงานสัมพันธ์เชิงบวกกับการแบ่งปันความรู้ บรรยากาศองค์การ องค์การแห่งการเรียนรู้ และความคิดสร้างสรรค์ (Rungradit & Petchouy, 2018)

คุณสมบัติการคัดเข้าของกลุ่มตัวอย่าง (Inclusion criteria) 1) เป็นพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานในโรงพยาบาลที่กำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างศึกษา 2) มีอายุการปฏิบัติงานด้านการพยาบาล 1 ปีขึ้นไป 3) สมัครใจเข้าร่วมโครงการและสามารถเข้าร่วมได้ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินโครงการ

คุณสมบัติที่ต้องคัดออกจากกลุ่มตัวอย่าง (Exclusion criteria) 1) ผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไป 2) มีประสบการณ์จัดทำผลงานวิจัยในหน่วยงาน 3) ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการวิจัยได้ต่อเนื่องและครบถ้วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น โดยมีการประยุกต์ใช้ขั้นตอนการนำผลการวิจัยไปใช้ตามแนวคิดของ Stetler (2001) ร่วมกับกิจกรรมที่ส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองตามทฤษฎี Self-efficacy ของ Bandura (1977) โปรแกรมดังกล่าวประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ รวม 16 กิจกรรมย่อย ดำเนินการทดลอง 4 สัปดาห์

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 8 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน มีจำนวนทั้งสิ้น 17 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเอง มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด ใช้รูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกชิ้น ได้รับการตรวจโดยผ่านผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน และมีการปรับแก้ตามคำแนะนำดังนี้

1. โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองในการนำผลการวิจัยไปใช้ ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาได้ดัชนีความตรงของเนื้อหา (content validity index) เท่ากับ 0.80 มีความเหมาะสม ชัดเจน และถูกต้อง ควรนำไปใช้ แต่ควรเพิ่มเติม วัตถุประสงค์ด้านทักษะใน 4 หน่วยการเรียนรู้พร้อมระบุการประเมินผลสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 ราย ให้ข้อคิดเห็นว่าเหมาะต่อการนำไปใช้

2. แบบสอบถามระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity index) เท่ากับ 0.88 ให้มีการใช้ภาษาที่กระชับ ตัดบางคำที่ซ้ำออกในข้อคำถาม จากนั้นผู้วิจัยจึงได้นำมาตรวจสอบความเที่ยงกับพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนที่มีคุณสมบัติคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ราย หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขออนุมัติผ่านคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์สาขาสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เอกสารเลขที่ PSU IRB 2024-St-Nur 209 (Internal) วันที่ 4 กันยายน 2567 และหนังสืออนุมัติดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยะลา ที่ ยล 0037/ว 1917 ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2567 โดย 1 สัปดาห์ก่อนทำการทดลองวิจัย ผู้วิจัยชี้แจงโครงการวิจัย อธิบายวัตถุประสงค์ ชี้แจงขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย ผลประโยชน์ ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น การเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับและการยกเลิกหรือถอนตัวจากการวิจัยให้กับกลุ่มตัวอย่าง เมื่อยินดีเข้าร่วมการวิจัยในครั้งนี้จะให้ลงนามในใบยินยอมการเข้าร่วมการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ประกอบด้วย 2 กลุ่ม

1.การดำเนินการวิจัยในกลุ่มควบคุม

1.1 หนึ่งสัปดาห์ก่อนทำการทดลองวิจัย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลส่วนบุคคล ประเมินระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการนำผลการวิจัยมาใช้ โดยใช้แบบสอบถามที่จัดทำขึ้น

1.2 สัปดาห์ที่ 2-4 กลุ่มควบคุมปฏิบัติงานปกติ

1.3 เสร็จสิ้นสัปดาห์ที่ 4 กลุ่มควบคุมทำแบบสอบถามอีกครั้งตามเวลาที่ผู้วิจัยนัดหมาย

2.การดำเนินการวิจัยในกลุ่มทดลอง

2.1 หนึ่งสัปดาห์ก่อนทำการทดลองวิจัย ผู้วิจัยเก็บข้อมูลส่วนบุคคล ประเมินระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองในการนำผลการวิจัยมาใช้ โดยใช้แบบสอบถามที่จัดทำขึ้น

2.2. สัปดาห์ที่ 1 - 4 อยู่ในช่วงทำการทดลองโปรแกรมฯ แบ่งเป็น 4 หน่วยการเรียนรู้ 16 กิจกรรมย่อย โดยมีรายละเอียดแต่ละสัปดาห์ที่กลุ่มทดลองจะต้องเข้าร่วมกิจกรรมดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 (ใช้เวลา 135 นาที) หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 การประเมินสภาพและตั้งคำถาม ระบุปัญหา (Assess the patient and Ask the Question) ประกอบด้วย 5 กิจกรรมย่อย ได้แก่ 1) เตรียมความพร้อมกายและใจ (Emotional arousal) ด้วยการสันทนาการผ่อนคลาย 10 นาทีก่อนเรียน พุดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และการตั้งเป้าหมายเพื่อความสำเร็จด้วยกัน 2) บรรยายและสาธิต (Vicarious experience) เรื่องการวิเคราะห์ปัญหามหาวิทยาลัย การตั้งคำถามโดยใช้ PICO Framework และการสืบค้นข้อมูล 3) ฝึกทักษะแบบกลุ่ม (Performance desensitization) โดยแบ่งกลุ่มระดมสมอง และฝึกตั้งคำถามจากสถานการณ์จริงในบริบทโรงพยาบาลชุมชน 4) การโน้มน้าวใจด้วยวาจา (Verbal persuasion) ผ่าน Self – reflection หัวใจแห่งความสำเร็จ พุดคุยรายบุคคล สะท้อนเชิงบวก และสร้างขวัญกำลังใจ 5) การเรียนรู้ผ่านตัวแบบ ต้นแบบจากพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน (live model) ที่มีประสบการณ์ทางบวกและประสบความสำเร็จในการนำผลการวิจัยไปใช้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับต้นแบบโดยตรงและแจกเนื้อหา (symbolic model) ที่ได้เรียนไปศึกษาและฝึกทักษะย้อนหลังด้วยตนเอง

สัปดาห์ที่ 2 (ใช้เวลา 145 นาที) หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การค้นหาหลักฐานการวิจัย (Acquire the evidence) ประกอบด้วย 4 กิจกรรมย่อย ได้แก่ 1) เตรียมความพร้อมกายและใจ (Emotional arousal) ด้วยการสันทนาการผ่อนคลาย 10 นาทีก่อนเรียน 2) บรรยายและสาธิต (Vicarious experience) เรื่องการเลือกแหล่งค้นหาข้อมูลวิจัย การนำคำหลักที่ได้ค้นจาก PICO Framework จากหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สู่การค้นหาข้อมูลวิจัย การสืบค้นข้อมูลวิจัยตามประเด็นปัญหามหาวิทยาลัย 3) ฝึกทักษะแบบกลุ่ม (Performance desensitization) แบ่งกลุ่มร่วมฝึกทักษะและนำเสนอการสืบค้นงานวิจัยสอดคล้องประเด็นปัญหามหาวิทยาลัยที่ทางกลุ่มได้เลือกไว้และแลกเปลี่ยนสิ่งที่ได้เรียนรู้ 4) การโน้มน้าวใจด้วยวาจา (Verbal persuasion) ผ่าน Self – reflection หัวใจแห่งความสำเร็จ พุดคุยรายบุคคล และสอบถามปัญหา

สัปดาห์ที่ 3 (ใช้เวลา 160 นาที) หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 การเปรียบเทียบและประเมินผลคุณภาพงานวิจัยเพื่อนำไปใช้กับการทำงาน (Comparative Evaluation) ประกอบด้วย 3 กิจกรรมย่อย ได้แก่ 1) เตรียมความพร้อมกายและใจ (Emotional arousal) ด้วยการสันทนาการผ่อนคลาย 10 นาทีก่อนเรียน

2) บรรยายและสาธิต (Vicarious experience) เรื่องการอ่านงานวิจัยเชิงวิพากษ์และสรุปสาระของงานวิจัย การเปรียบเทียบและพิจารณาคุณภาพงานวิจัยที่ค้นหาเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ 3) ฝึกทักษะแบบกลุ่ม (Performance desensitization) แบ่งกลุ่มร่วมฝึกทักษะอ่านงานวิจัยเชิงวิพากษ์ จากงานวิจัยที่สมาชิกได้ค้นหาและเลือกไว้กลุ่มละ 1 เรื่อง โดยให้ทั้งสองกลุ่มนำเสนอผลจากการฝึกทักษะและแบ่งปันสิ่งที่คิดว่าทำถูกต้องและควรทำเพิ่มเติม

สัปดาห์ที่ 4 (ใช้เวลา 160 นาที) หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 การตัดสินใจประยุกต์และประเมินผลการนำผลการวิจัยไปใช้ (Translation / Application Evaluation) ประกอบด้วย 4 กิจกรรมย่อย ได้แก่ 1) เตรียมความพร้อมกายและใจ (Emotional arousal) ด้วยการสนทนาการผ่อนคลาย 10 นาทีก่อนเรียน 2) บรรยายและสาธิต (Vicarious experience) เรื่องแนวทางการตรวจสอบเพื่อตัดสินใจในการนำผลการวิจัยไปใช้ การสังเคราะห์ผลการวิจัยเป็นแนวคิด / ชุดกิจกรรม / วิถีปฏิบัติ และแนวทางการประเมินผลเมื่อนำผลการวิจัยไปใช้ 3) ฝึกทักษะแบบกลุ่ม (Performance desensitization) แบ่งกลุ่มร่วมฝึกทักษะและนำเสนอในทักษะการตัดสินใจประยุกต์และประเมินผลการนำผลการวิจัยไปใช้จากงานวิจัยที่ทางกลุ่มได้เลือกไว้ และกิจกรรมที่ 4) การโน้มน้าวใจด้วยวาจา (Verbal persuasion) ผ่านการ Self – reflection หัวใจแห่งความสำเร็จ และผู้เรียนทบทวนเนื้อหาขั้นตอนการนำผลการวิจัยไปใช้ทั้ง 4 หน่วยของการเรียนรู้ โดยให้แต่ละกลุ่มจับฉลาก 1 ใบหากได้ทักษะใดให้บอกวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติตามประสบการณ์ที่ได้รับความรู้สรุปแบบสั้น ๆ

2.3. เสร็จสิ้นสัปดาห์ที่ 4 กลุ่มทดลองจะทำแบบสอบถามอีกครั้งทันที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลประมวลผลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของข้อมูลและใช้สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้สถิติ chi-square สำหรับตัวแปรระดับนามมาตรา (nominal scale) กับ ตัวแปรอันดับมาตรา (ordinal scale) และใช้ T-test สำหรับตัวแปรระดับ ช่วงมาตรา (interval scale) กับระดับอัตราส่วนมาตรา (ratio-scale)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนก่อนและหลังได้รับโปรแกรม เฉพาะในกลุ่มทดลอง ทดสอบการกระจายข้อมูลโดยใช้ ZSk (Z-score of Skewness) และ ZKu (Z-score of Kurtosis) พบว่ามีการแจกแจงแบบโค้งปกติ จึงใช้สถิติทดสอบค่าที่ ไม่อิสระต่อกัน (paired t - test)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัย ไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน ระหว่างกลุ่มควบคุมกับกลุ่มที่ทดลองก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม ทดสอบการกระจายข้อมูลโดยใช้ ZSk (Z-score of Skewness) และ ZKu (Z-score of Kurtosis) พบว่ามีการแจกแจงแบบโค้งปกติ จึงใช้สถิติทดสอบค่าที่เป็นอิสระ (independent-t-test)

ผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 86.70 และร้อยละ 96.70 ตามลำดับ) อายุเฉลี่ยทั้งสองกลุ่มใกล้เคียงกันคือ 37.3 ปี และ 38.4 ปี ส่วนใหญ่อายุการทำงาน > 10 ปี เฉลี่ยทั้งสองกลุ่มใกล้เคียงกันคือ 13.10 ปี และ 15.17 ปี การศึกษาส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มอยู่ในระดับปริญญาตรีคือ (ร้อยละ 96.70 เท่ากัน) ส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มไม่เคยมีประสบการณ์ในการอบรมด้านวิจัย (ร้อยละ 86.70 และร้อยละ 73.30 ตามลำดับ) สองในสามของทั้งสองกลุ่มเคยมีประสบการณ์การสืบค้นงานวิจัย (ร้อยละ 73.30 และร้อยละ 66.60 ตามลำดับ) กึ่งหนึ่งของทั้งสองกลุ่มเคยมีประสบการณ์ในการจัดทำผลงานวิชาการที่ไม่ใช่งานวิจัย (ร้อยละ 70.00 และร้อยละ 66.60 ตามลำดับ) และส่วนใหญ่ทั้งสองกลุ่มเคยมีประสบการณ์ในการนำเสนอผลงานวิชาการที่ไม่ใช่งานวิจัย (ร้อยละ 63.30 และร้อยละ 53.30 ตามลำดับ)

1. ทดสอบความแตกต่างของข้อมูลส่วนบุคคลระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่าไม่มี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (Table 1)

Table 1 General information of the Participants (n = 60)

Demographic information	Experimental group (n1=30)		Control group (n2=30)		p-values
	Quantity	Percentage	Quantity	Percentage	
Gender					1.96 ^a
Male	4	13.30	1	3.30	
Female	26	86.70	29	96.70	
Age (years)	(M = 37.30, SD = 7.53, min = 24, max = 56)		(M = 38.43, SD = 8.34, min = 23, max = 50)		0.58 ^b
Average years of service	(M = 13.10, SD = 7.17, min = 1, max = 30)		(M = 15.17, SD = 7.75, min = 1, max = 27)		0.28 ^b
Education level					1.00 ^a
Bachelor's degree	29	96.7	29	96.7	

Demographic information	Experimental group (n1=30)		Control group (n2=30)		p-values
	Quantity	Percentage	Quantity	Percentage	
specialized program	1	3.30	1	3.30	
Participation in Research Workshops					0.19 ^a
Experienced	4	13.3	8	26.7	
Inexperienced	26	86.7	22	73.3	
Experience in Searching for Research					0.57 ^a
Experienced	22	73.3	20	66.6	
Inexperienced	8	26.7	10	33.3	
Academic Work Experience					0.58 ^a
Experienced	21	70.0	19	63.3	
Inexperienced	9	30.0	11	36.7	
Academic Presentation Experience					0.43 ^a
Experienced	19	63.3	16	53.3	
Inexperienced	11	36.7	14	46.7	

a = Pearson Chi-square, b = Independent t-test

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงพยาบาลชุมชนก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (Table 2)

Table 2 Comparison of the Mean Scores of Perceived Ability to Apply Research Findings in Community Hospitals Before the Intervention Between the Program Group and the Control Group Using Independent t-test (n = 60)

Self-Perceived Competence in Applying Research	Experimental group (n = 30)		Control group (n = 30)		t	P-value
	M	S.D.	M	S.D.		
1. Situational Analysis and Questioning to Identify the Problem	3.08	0.52	3.28	0.38	1.69	0.96
2. Searching related Data	2.77	0.64	3.04	0.50	1.78	0.07
3. Evaluating Research Quality	2.42	0.61	2.63	0.60	1.32	0.19
4. Solutions for the Utilization and	2.66	0.51	2.68	0.59	0.94	0.09

Evaluation of Results

total	2.73	0.46	2.91	0.43	1.47	0.14
--------------	------	------	------	------	------	------

* $p < 0.05$

Table 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ ในโรงพยาบาลชุมชนก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันทุกด้าน

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงพยาบาลชุมชนของกลุ่มทดลองหลังเข้าร่วมโปรแกรม (Table 3)

Table 3 Comparison of the Mean Scores of Perceived Ability to Apply Research Findings among Professional Nurses in Community Hospitals before and after Participating in the Program in the Experimental Group. using paired t-test statistics ($n = 30$)

Self-Perceived Competence in Applying Research	Before the experiment ($n=30$)		After the experiment ($n=30$)		t	P-value
	M	S.D.	M	S.D.		
1. Situational Analysis and Questioning to Identify the Problem	3.08	0.52	4.58	0.32	-23.54	<.001*
2. Searching related Data	2.77	0.64	4.54	0.35	-21.61	<.001*
3. Evaluating Research Quality	2.42	0.61	3.58	0.47	-19.94	<.001*
4. Solutions for the Utilization and Evaluation of Results	2.66	0.51	4.34	0.41	-34.56	<.001*
total	2.73	0.46	4.26	0.30	-35.92	<.001*

* $p < 0.05$

Table 3 พบว่า ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงพยาบาลชุมชนของกลุ่มทดลองหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงกว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < 0.001$)

4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงพยาบาลชุมชนภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (Table 4)

Table 4 Comparison of the Mean Scores of Perceived Ability to Apply Research Findings in Community Hospitals After the Intervention Between the Program Group and the Control Group Using Independent t-test (n = 60)

Self-Perceived Competence in Applying Research	Experimental group (n=30)		Control group (n=30)		t	P-value
	M	S.D.	M	S.D.		
1. Situational Analysis and Questioning to Identify the Problem	4.58	0.32	3.28	0.37	-14.06	<.001*
2. Searching related Data	4.54	0.35	3.07	0.43	-14.30	<.001*
3. Evaluating Research Quality	3.58	0.47	2.62	0.55	-7.14	<.001*
4. Solutions for the Utilization and Evaluation of Results	4.34	0.41	2.70	0.60	-12.25	<.001*
Total	4.26	0.30	2.92	0.41	-14.06	<.001*

* p < 0.05

Table 4 พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงพยาบาลชุมชนภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p < 0.001$)

อภิปรายผล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพในโรงพยาบาลชุมชน โดยเปรียบเทียบทั้งภายในและระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม โปรแกรมพัฒนาจากรูปแบบการนำผลวิจัยไปใช้ของ Stetler (2001) ร่วมกับทฤษฎีการรับรู้ความสามารถตนเองของ Bandura (1977) ที่ปรับให้เหมาะสมกับบริบทโรงพยาบาลชุมชน ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ ดำเนินการต่อเนื่อง 4 สัปดาห์ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพกลุ่มทดลองในการนำผลการวิจัยไปใช้ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในทุกด้าน

ผลการศึกษานี้อธิบายได้ว่า อาจจะเนื่องจากพยาบาลวิชาชีพในกลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมตามโปรแกรม ซึ่งเน้นการเตรียมความพร้อมทางร่างกายและอารมณ์ก่อนการเรียนรู้แต่ละขั้นตอน ผ่านกิจกรรมผ่อนคลายทางกายและจิตใจ ช่วยลดความเครียดและเพิ่มแรงจูงใจในการเรียนรู้ สอดคล้องกับ Knowles (1980) ที่ชี้ว่าผู้ใหญ่เรียนรู้ได้ดีในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและผ่อนคลายสอดคล้องกับ Bandura (1977) ที่เน้นความสำคัญของการเตรียมความพร้อมทางอารมณ์ในการเผชิญความท้าทาย ผู้เรียนยังสะท้อนว่ารู้สึกดีและไม่เกรียดยเกินไปเนื่องจากมีกิจกรรมผ่อนคลายก่อนเรียนในทุกครั้ง ยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ Jumnuan (2023) ที่ศึกษาผลของการใช้เทคนิคการสอน 5S เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหัวข้อกระบวนการวิจัยของนักศึกษาครูชั้นปีที่ 1 โดยจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนเรียนในชั้นแรก กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและเตรียมความพร้อมทางจิตใจ พบว่ามีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ในสัปดาห์แรกกลุ่มทดลองได้รับแรงบันดาลใจจากพยาบาลต้นแบบในโรงพยาบาลชุมชนที่มีบริบทใกล้เคียง ถ่ายทอดประสบการณ์การนำผลการวิจัยไปใช้ได้สำเร็จ ส่งผลให้พยาบาลกลุ่มทดลองเชื่อว่าตนเองก็สามารถทำได้ ดังที่สะท้อนในกิจกรรม Self-reflection ซึ่งสอดคล้องกับ Bandura (1977) ที่ชี้ว่าการใช้ตัวแบบที่ใกล้เคียงจะช่วยเสริมสร้างการรับรู้ความสามารถให้กลุ่มทดลองเกิดความมั่นใจที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันผู้วิจัยได้ให้กลุ่มทดลองได้เรียนรู้จากตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์ ผ่านสื่อนำเสนอภาพนิ่งทั้ง 4 หน่วยการเรียนรู้ สามารถกลับไปทบทวนซ้ำ ๆ หลังการเรียนรู้แต่ละหน่วย ผ่านใบฝึกทักษะ ส่งผลให้เกิดการรับรู้และมั่นใจเพิ่มว่าตนเองจะสามารถปฏิบัติได้ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Champapee et al. 2023; Thaiyim et al. (2021) ใช้วิธีการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถแก่กลุ่มตัวอย่างได้เห็นตัวแบบที่เป็นทั้ง (symbolic model) เป็นคู่มือ สื่อวีดิทัศน์ ดิจิทัลโปสเตอร์ และได้เห็น (live model) ที่เป็นประสบการณ์ของบุคคลอื่นที่สำเร็จ เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองในกลุ่มทดลองหลังเข้าโปรแกรมสูงกว่าก่อนโปรแกรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้กลุ่มทดลองยังได้รับความรู้และสาธิตการนำผลการวิจัยไปใช้จากพยาบาลต้นแบบ ร่วมกับการลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนการนำผลการวิจัยไปใช้ประยุกต์ของ Stetler (2001) ซึ่งมีระบบชัดเจนและเหมาะสมกับการเรียนรู้ที่ละขั้น ทำให้กลุ่มทดลองรู้สึกว่ายากเกินไป อีกทั้งส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในตนเอง ว่าสามารถปฏิบัติได้ ผลการศึกษาที่สอดคล้องกันพบว่า การประยุกต์ใช้โมเดล Stetler เพื่อแก้ไขอาการคลื่นไส้และอาเจียนในผู้ป่วยมะเร็งหลังได้รับเคมีบำบัดและการฉายแสง ส่งผลให้พยาบาลมีความพึงพอใจในรูปแบบการปฏิบัติระดับดีและผู้ป่วยมีอาการปวดลดลง (Phongsiri, 2016) อีกทั้งพบการประยุกต์ใช้โมเดลดังกล่าวในการประชุมปรึกษาทางการพยาบาล ณ โรงพยาบาลนาตาล จังหวัด

อุบลราชธานี พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าโมเดลนี้มีความง่าย กระชับ ชัดเจน และสะดวกต่อการนำไปใช้ (Pitichokphokin et al., 2019) นอกจากนี้การฝึกปฏิบัติจริง ด้วยโจทย์สถานการณ์จากหน่วยงานโรงพยาบาลชุมชน ช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและความเข้าใจเพิ่มขึ้น Bandura (1977) โดยผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากความสำเร็จเล็ก ๆ ในแต่ละขั้นตอน ทำให้เกิดการ สะสมประสบการณ์เชิงบวกซ้ำ ๆ ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของ Kolb (1984) พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความรู้ ผ่านกิจกรรมระดมสมองในกลุ่มซึ่งจะช่วยเพิ่มความมั่นใจในการนำผลการวิจัยไปใช้ สอดคล้องกับผล สะท้อนกลับ ระบุว่า การเรียนรู้ที่ละขั้นตอนตามโปรแกรมจัดไว้ พร้อมการทบทวนซ้ำและลงมือปฏิบัติ จริง ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการที่จะนำผลการวิจัยไปใช้ในหน่วยงานได้ดีขึ้น พบผลการศึกษาที่ สอดคล้องกันในโรงพยาบาลสมุทรปราการ ที่ออกแบบโปรแกรมเรียนรู้ 4 สัปดาห์ สำหรับพยาบาลใน การดูแลผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด พบว่าคะแนนเฉลี่ยความรู้และการปฏิบัติหลังเข้าร่วม โปรแกรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (Raimaturapong et al., 2023)

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าการที่พยาบาลวิชาชีพในกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมโปรแกรมที่ ประยุกต์ใช้โมเดล Stetler (2001) ผสมผสานกับกิจกรรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของ Bandura (1977) อาทิ การเตรียมความพร้อมร่างกายและจิตใจ การสร้างแรงบันดาลใจ การนำเสนอตัวแบบโดย พยาบาลชุมชน การให้ความรู้ การสาธิต การฝึกปฏิบัติ การอภิปรายและสรุปปัญหา รวมถึงการ แลกเปลี่ยนความรู้และสะท้อนกลับในบริบทโรงพยาบาลชุมชน อาจจะส่งผลทำให้พยาบาลวิชาชีพกลุ่ม ทดลองเกิดการเรียนรู้ เข้าใจ ตู้อการมีความมั่นใจถึงวิธีการจะนำผลการวิจัยไปใช้กับผู้ป่วยในโรงพยาบาล ชุมชนหลังได้รับโปรแกรมมากขึ้น เป็นการพิสูจน์เบื้องต้นว่าโปรแกรมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนที่สูงขึ้นภายหลังได้เข้า ร่วมโปรแกรม

2. ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของพยาบาลวิชาชีพระหว่างกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุมในการนำผลการวิจัยไปใช้ก่อนและหลังเข้าร่วมโปรแกรม พบว่าก่อนทดลองทั้ง กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ใน โรงพยาบาลชุมชนไม่แตกต่างกันแต่ภายหลังเข้าร่วม โปรแกรมพบว่ากลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยการ รับรู้ความสามารถสูงขึ้นทั้ง 4 ด้าน ในขณะที่กลุ่มควบคุมมีผลค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถใน การนำผลการวิจัยไปใช้หลังการทดลองเท่าเดิมและมีผลแตกต่างจากกลุ่มทดลอง อาจเป็นผลมาจาก พยาบาลวิชาชีพกลุ่มทดลองได้เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถที่มีการผสมผสานระหว่าง การให้ความรู้และการนำเสนอตัวแบบ โดยในกิจกรรมการนำเสนอตัวแบบนั้น ได้พยาบาลวิชาชีพที่มี ประสบการณ์ทางบวกในการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงพยาบาลชุมชนมาแบ่งปันประสบการณ์ พร้อม

ทั้งเล็งถึงผลดีและคุณภาพที่เกิดขึ้นจากการนำผลการวิจัยไปใช้กับผู้ป่วยนางาน อีกทั้งสามารถนำมาต่อยอดสร้างผลงานเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาชีพให้ตนเองได้ ซึ่งส่งผลให้พยาบาลวิชาชีพกลุ่มทดลองเกิดความสนใจและมีแรงจูงใจในการที่จะนำผลการวิจัยไปใช้กับผู้ป่วยในบริบทโรงพยาบาลชุมชนและพัฒนาคุณภาพการบริการทางการพยาบาลมากยิ่งขึ้น

การได้ลงมือปฏิบัติทักษะจากนั้นนำเสนอและสรุปผลการปฏิบัติ การสะท้อนกลับ แต่ละขั้นตอนของการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงพยาบาลชุมชน มีผลทำให้พยาบาลวิชาชีพมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ต่างๆที่ได้รับจากการฝึกทักษะ ทำให้พยาบาลวิชาชีพเกิดการรับรู้ถึงประโยชน์และคุณค่าของการนำผลการวิจัยไปใช้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีการสาธิตและถ่ายทอดความรู้แต่ละขั้นตอนของการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงพยาบาลชุมชน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงพยาบาลชุมชน อีกทั้งให้พยาบาลวิชาชีพได้ฝึกปฏิบัติร่วมกัน ทำให้พยาบาลวิชาชีพกลุ่มทดลองได้รับประสบการณ์ตรงและตระหนักถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการนำผลการวิจัยไปใช้นางานมากยิ่งขึ้น พยาบาลในกลุ่มทดลองยังมีทัศนคติที่ดีต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ โดยมองว่าการนำผลการวิจัยไปใช้กับผู้ป่วยที่ตนเองปฏิบัติงานเป็นงานที่มีคุณค่าที่สำคัญเกิดผลลัพธ์ที่ดีต่อผู้รับบริการลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นได้

จากแนวคิดและทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ที่อธิบายว่าการรับรู้ความสามารถของบุคคล เป็นการประเมินตนเองในการเผชิญกับความยากลำบากเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ โดยบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับสูง มักจะมีความคาดหวังในผลการกระทำในเชิงบวกมากกว่าบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับต่ำ ซึ่งการรับรู้ดังกล่าวส่งผลต่อกระบวนการทางปัญญา ได้แก่ ความคิด การสร้างแรงจูงใจในตนเอง และการตัดสินใจเลือกพฤติกรรมที่จะนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการให้สำเร็จได้ ในขณะที่กลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมตามแผนการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถตนเองในการนำผลการวิจัยไปใช้จึงมีความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างจากกลุ่มทดลอง

ผลการศึกษาที่สอดคล้องกับการวิจัยศึกษาโปรแกรมส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของหัวหน้าเวรในหอผู้ป่วยโรงพยาบาลเอกชน โดยมีระยะเวลาในการดำเนินโปรแกรม 4 สัปดาห์ ประกอบด้วย 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ กิจกรรมที่ 1 การบรรยายให้ความรู้ด้านการจัดการความเสี่ยง โดยวิทยากรต้นแบบผู้เชี่ยวชาญด้านจัดการความเสี่ยงในโรงพยาบาล กิจกรรมที่ 2 การแลกเปลี่ยนประสบการณ์สามฐานคือ ฐานอบรมเชิงปฏิบัติการและฝึกสถานการณ์จำลองจากบริบทของโรงพยาบาลพร้อมการสะท้อนกลับ ฐานเล่าเหตุการณ์ที่ประสบความสำเร็จจากโจทย์สถานการณ์ และฐานจับฉลากทักษะแล้วเขียนขั้นตอนการปฏิบัติตามประสบการณ์ กิจกรรมที่ 3 การเรียนรู้จาก

ต้นแบบที่ประสบความสำเร็จ มีติดตามให้คำปรึกษาและชื่นชม และมอบรางวัล และกิจกรรมที่ 4 ส่งเสริมจิตใจและความพร้อมในการเผชิญสถานการณ์ ผลการศึกษาพบว่า หลังเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเข้าร่วมโปรแกรมสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน (Thaiyim et al., 2021) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนสำหรับนิสิตพยาบาลเกี่ยวกับความรู้เรื่องบุหรีและส่งเสริมการเลิกบุหรี พบว่าหลังเข้าร่วมโปรแกรม กลุ่มทดลองมีค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการส่งเสริมการเลิกบุหรีสูงกว่าก่อนทดลองและสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Wongpanarak & Wongpiriyyotha, 2022) สอดคล้องกับการสะท้อนของผู้บริหารฝ่ายการพยาบาลที่สะท้อนว่า โปรแกรมที่ออกแบบนี้เหมาะสมในการนำมาใช้กับพยาบาลโรงพยาบาลชุมชน จะนำมาต่อยอดในการขับเคลื่อนตัวชี้วัดด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ในองค์กรพยาบาลของโรงพยาบาลชุมชนแห่งนี้อย่างต่อเนื่อง และจากการสะท้อนกลับของผู้เข้าร่วมโปรแกรมว่า โปรแกรมนี้ออกแบบพัฒนาการเรียนรู้ในเรื่องที่มองว่ายาก ไม่มีประสบการณ์มาก่อนและไม่มั่นใจว่าจะทำได้ เกิดความมั่นใจและสามารถที่จะทำได้ เป็นการพิสูจน์และยืนยันผลลัพธ์ของโปรแกรมนี้อย่างดีว่ามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชนในกลุ่มทดลองที่สูงขึ้นภายหลังได้เข้าร่วมโปรแกรม ในขณะที่กลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมตามแผนการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสามารถตนเองในการนำผลการวิจัยไปใช้ในโรงพยาบาลชุมชนจึงมีความรู้และประสบการณ์ที่แตกต่างจากกลุ่มทดลองและมีผลค่าคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถในการนำผลการวิจัยไปใช้ก่อนและหลังโปรแกรมในกลุ่มควบคุมจึงมีค่าไม่แตกต่างกัน

ข้อจำกัดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในโรงพยาบาลชุมชน ซึ่งมีข้อจำกัดด้านบริบท เนื่องจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จำกัดและภาระหน้าที่ของบุคลากรที่ต้องให้บริการผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมในรอบเดียวได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องแบ่งผู้เข้าร่วมออกเป็นสองรุ่นและจัดให้เข้าร่วมกิจกรรมแบบสลับกันสองรุ่นตลอด 4 สัปดาห์ โดยจะเป็นกลุ่มเดิมตลอดทั้ง 4 สัปดาห์

สรุป

จากผลการทดลองในกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการนำผลการวิจัยไปใช้ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลชุมชน โดยการประยุกต์ใช้รูปแบบการนำผลการวิจัยไปใช้ จากโมเดลของ Stetler (2001) การจัดรูปแบบกิจกรรมที่ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) ของ Bandura (1977) อาศัยแหล่งสนับสนุน 4 แหล่งร่วมกัน ผ่านหน่วยการเรียนรู้ 4 ขั้นตอน ใน 4 สัปดาห์ และ โปรแกรมเหมาะกับบริบทของกลุ่มตัวอย่าง โรงพยาบาลชุมชนถือเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้พยาบาลมีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการนำผลการวิจัยไปใช้และเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติพฤติกรรมนั้นจนประสบผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านการปฏิบัติการพยาบาล ควรนำโปรแกรมฯไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาความรู้ของบุคลากร รวมถึงการปฏิบัติการพยาบาลในบริบทที่คล้ายกัน ซึ่งจะช่วยให้สามารถพัฒนาผลลัพธ์ทางการพยาบาล ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์จริง และตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านนโยบายหรือบริหารทางการพยาบาล

1. ผู้บริหารสามารถนำโปรแกรมฯไปเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในองค์กร ให้มีสมรรถนะและความรู้จากงานวิจัยอย่างเป็นระบบ
2. ผู้บริหารสามารถนำโปรแกรมเป็นแนวทางเพื่อขับเคลื่อนตัวชี้วัดด้านการนำผลการวิจัยไปใช้ของบุคลากรในองค์กรพยาบาล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาผลการใช้โปรแกรมฯต่อการใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ในการดูแลผู้ป่วย
2. พัฒนาโปรแกรมการพัฒนสมรรถนะของพยาบาลในการนำผลการวิจัยไปใช้ทางคลินิก เฉพาะด้าน เช่น สูติรีเวชกรรม ทางศัลยศาสตร์
3. ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพถึงประสบการณ์ของผู้บริหารทางการพยาบาลในการขับเคลื่อนการนำผลการวิจัยไปใช้ในการปฏิบัติงาน

รายการอ้างอิง (References)

- Bandura, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84(2), 191 – 215. <https://doi.org/10.1037/0033-295X.84.2.191>
- Champapee, P., Wonghakeaw, M., & Tadta, K. (2022). The effectiveness of the self-efficacy program on knowledge, attitude, and behavior of operating room nurses in caring for patients with COVID-19 infection at Maha Sarakham Hospital, *Maha Sarakham Hospital Journal*, 19(3), 77–90. R <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/MKHJ/article/view/259538>
- Champapee, P., Isarankura Na Ayudhya, V., & Sriruecha, C. (2023). The effectiveness of a competency rehabilitation program for nurses in the operating room for safety and prevention of complications from surgery at Maha Sarakham Hospital, *Maha Sarakham Hospital Journal*, 20(1), 97 – 110. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/MKHJ/article/view/260881>
- Fongkham, A. (2016). *Research utilization in nursing* (3rd ed.). Health Sciences Research Institute, Chiang Mai University.
- International Health Policy Program (IHPP). (2022). *Annual report 2022*. <https://ihppthaigov.net>
- Jumnuan, N. (2023) The effect of applying 5S teaching techniques to improve academic achievement. Subject: process of research and development on innovation of student teachers Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, *Northern Academic Journal*, 10(2), 77 – 90. <https://so09.tci-thaijo.org/index.php/AJntc/article/view/2699>
- Junhom, B., & Wivatvanit, S. (2018). The role of community hospital nurses in the era of Thailand 4.0., *Chulalongkorn University Nursing Journal*, 30(3), 116 - 129. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/CUNS/article/view/200597/140213>
- Kettathanee, R., Sriruecha, C., & Sirisophon, N. (2023). The effectiveness of a self-efficacy enhancement program combined with social support in the care of patients undergoing total hip replacement surgery at Mahasarakham Hospital, *Mahasarakham Hospital Journal*, 20(1), 134 – 149. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/MKHJ/article/view/260516/179024>
- Khammatit, A. (2021). Nursing evidence-based practice: How to search, analyze, and apply, *Southern College Network Journal of Nursing and Public Health*, 8(2), 315 – 328. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/scnet/article/view/247693>

- Khangrang, M., & Phakphorn, S. (2017). The results of promoting a program of evidence-based practice in nursing practice for knowledge and the practice of nurses in acute pain management for the newborn. *Journal of Health Science Innovations*, 1(3), 31 - 51. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/JRIHS/article/view/212240>
- Khongkamnoet, R., Ekkawarangkool, S., & Sukawanli, O. (2010). A Survey of research related to development of primary care service system in the southern, *Royal Thai Army Nursing Journal*, 11(2), 17 – 25. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JRTAN/article/view/5668>
- Knowles, M. S. (1980). *The modern practice of adult education: From pedagogy to andragogy* (2nd ed.). Cambridge Adult Education.
- Kolb, D. A. (1984). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. Prentice-Hall.
- Kuntakalung, R., Khamthawon, K., Yaithin, K., Panboot, N., Nualkam, N., Loisak, T., Kaeorat, P., Tomak, S., & Suwannakeeree, W. (2022) Factors correlated with 21st century learning skills of nursing students, Naresuan University. *NU Journal of Nursing and Health Sciences*, 16(3), 97 – 107. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/NurseNu/article/view/258127>
- Phongsiri, C. (2016). Nursing Research Utilization in Clinical Settings. *Thai Red Cross Nursing Journal*, 9(2), 1–13. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/trcnj/article/view/79023/63212>
- Phromphriang, E., Jitreechoo, J., & Boonchuang, P. (2009). The effects of promoting adherence to empirical evidence in preventing infections on nurses' knowledge, practice, and incidence of infection from intravenous fluid administration at peripheral veins in community hospitals, *Journal of Thailand Nursing and Midwifery Council*, 24(3), 31. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/TJONC/article/view/2574>
- Pitichokphokin, J., Amorasin, P., Sasaeng, S., & Chinnakatam, S. (2019). Development of the transfer emergency patients with critical model at Natan Hospital in Natan District, Ubon Ratchathani Province, *UBRU Journal for Public Health Research*, 8(1), 110 – 122. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/ubruphjou/article/view/211530/146950>

- Raimaturapong, J., Hongthongdaeng, P., Saruaysuwan, N., & Kongeim, W. (2023). The effects of professional nurses' competency promotion program on knowledge and practice of caring for patients with gynecological cancer receiving chemotherapy in Samutprakan Hospital, *Samutprakan Hospital Journal*, 1 (1), 18 – 30 . <https://he03.tci-thaijo.org/index.php/smpkhj/article/view/760>
- Rungradit, R., & Petchouy, S. (2018). The relationships and the influences among knowledge sharing, organizational climate, learning organization, and creative thinking of the teachers of the Office of the Basic Education Commission (OBEC), Ministry of Education. *Romphruekj Journal*, 36(3), 136–162. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/romphruekj/article/view/163866>
- Sirisittnarawat, S., Sitkalin, P., & Keeraphong, P. (2020) The relationship between organizational climate and quality of work life among professional nurses at Phra Pok Klao Hospital. *Academic Journal of Community Public Health*, 6 (2), 178 – 189 . <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/ajcph/article/view/247419>
- Soonboonnak, R., Iamsupasit, S., & Udomthammanuphap, M. (2023). Relationship Between Perceived Self-Efficacy and Career Success of a Passenger Handling Agent in an Aviation Company with Citta as a Moderator, *Journal of Buddhist Development Studies*, 1(1), 42 – 62. <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/djbid/article/view/284>
- Stetler, C. B. (2001). Updating the Stetler model of research utilization to facilitate evidence-based practice, *Nursing Outlook*, 49(6), 272 – 279. <https://doi.org/10.1067/mno.2001.120517>
- Sumlee, P., & Boonprakom, R. (2023). *Experiences of adaptation in the position of ward head nurse at Buddhachinaraj Hospital, Phitsanulok* [Master's thesis]. Naresuan University.
- Tamrongkanchana, P., & Srinon, R. (2022). The effects of management in third-fourth stage period according to evidence-based practice per blood loss in first-time labor women. *Journal of Southern Technology*, 15(1), 97 – 109. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jsr/article/view/259189>
- Thailand Nursing and Midwifery Council. (2019, April 18). Midwifery practices standards B.E. 2562 (2019). *Royal Thai Government Gazette*, 136(97 ง), 37 – 46. <https://www.tnmc.or.th/images/userfiles/files/004.pdf>

- Thaiyim, C., Srithumma, N., & Singchangchai, P. (2021). Effects of the Promoting Safety Self-Efficacy Program on Safety Performance of Charge Nurses in the In-Patient Departments in Private Hospitals. *Burapha Nursing Journal*, 29(4), 22–33. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Nubuu/article/view/255577>
- Wongklaew, W., & Sapasamai, I. (2023). Effective of Palliative Nursing Practice Guidelines Development, *Journal of Health and Environmental Education*, 8(2), 339 – 350. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/hej/article/view/265756>
- Wongpanarak, N., & Wongpiriyayotha, A. (2022). The Effects of a Self-efficacy Perception Promoting Program for Nursing Students on Knowledge about Tobacco and Self-efficacy to Promote Smoking Cessation, *Nursing Journal CMU*, 49(2), 140–152. <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/cmunursing/article/view/253317>
- Wongsuvansiri, S., Sathira-angkura, S., Leelawong, S., Jamsomboon, K., & Kladjompong, P. (2021). Model development of Nursing for Intermediate Care, *Journal of Nursing Division*, 48(1), 145–159. <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JND/article/view/262859/176961>